Er zaten roeiers in het vrachtschip!

De opgraving van de "Woerden 7" heeft al voor een fantastische verrassing gezorgd. Het schip, de "Woerden 7", blijkt een nog nooit eerder aangetroffen combinatie te zijn van een platbodem (een plat en breed type vrachtschip) en een galei (een slanker en spitser roeivaartuig). Deze ontdekking zet alle ideeën die er bestaan over goederentransport op de Rijn in de Romeinse tijd op de helling. Onder de Romeinse schepen die tot nu toe in Europa zijn opgegraven, vormt het Woerdense roei-vrachtschip een absolute primeur!

Het opgravingsteam kon afgelopen vrijdagmiddag 26 september (dus al na vijf dagen graven!) vaststellen dat het Romeinse vrachtschip in Woerden is voorzien van roeibankdragers en bevestigingspunten voor roeiriemen. De slijtageplekken in het opboeisel zijn zeer duidelijk zichtbaar. Deze laten zien hoe de roeiers tijdens hun tochten hun riemen langs de boorden lieten schuren. Het staat vast dat er in totaal zeker 12 roeiers aan boord hebben gezeten. Met deze ontdekking is voor het eerst in Europa een Romeins roei-vrachtschip gevonden. De "Woerden 7" is een waar unicum, dat zonder twijfel een kleine wetenschappelijke revolutie zal veroorzaken. De bestaande ideeën omtrent het transport van bulkgoederen vanuit Duitsland over de Rijn gaan in Woerden letterlijk en figuurlijk op de schop.

De belangrijkste hypothese, die door het onderzoek van de "Woerden 7" op de helling kan, is het hardnekkige idee van het "éénrichtingsverkeer" op de voormalige Romeinse Rijn. Tot nu toe gingen veel archeologen er van uit dat Romeinse vrachtschepen vanwege de sterke stroming op de Rijn uitsluitend stroomafwaarts konden varen - dus vanuit Duitsland in de richting van de Noordzee. De schepen beschikten weliswaar over een zeil maar dat was uitsluitend geschikt om stroomafwaarts te varen over de vaak zeer brede en meanderende rivier. Ook mét zeil konden de Romeinen niet tegen de stroom op.

De "combinatieboot" van Woerden, die voorzien is van een zeil én roeibanken, laat weinig heel van de "éénrichtingsverkeer"-hypothese. Deze boot voorzien van een roei-inrichting maakte het de Romeinen mogelijk de Rijn wél stroomopwaarts te bevaren.

Verder zou Romeinse vrachtschepen maar een zeer kort leven beschoren zijn. De platbodems zouden slechts hebben gediend als eenmalig "verpakkingsmateriaal" voor de vracht (natuursteen of andere bouwmaterialen) die het Romeinse leger vanuit Duitsland naar Nederland vervoerde om de grensforten te versterken. De schepen dreven zonder veel moeite met de stroom mee richting Nederland om daar hun lading af te zetten waar ze vervolgens werden ontmanteld om als bouwhout te dienen. Nu de "Woerden 7" bekend is, mét zijn roei-installatie, moeten ook bij deze hypothese vraagtekens worden gezet.

De archeologische opgraving van de "Woerden 7" op de Nieuwe Markt loopt nog door tot eind oktober. Het schip wordt in segmenten opgegraven. Dat betekent dat op dit moment nog maar de eerste negen meters - gerekend vanaf de achtersteven van het schip - te zien zijn. De archeologen moeten het grootste gedeelte van het schip nog opgraven! Vanaf 20 oktober ligt het gehele schip bloot.

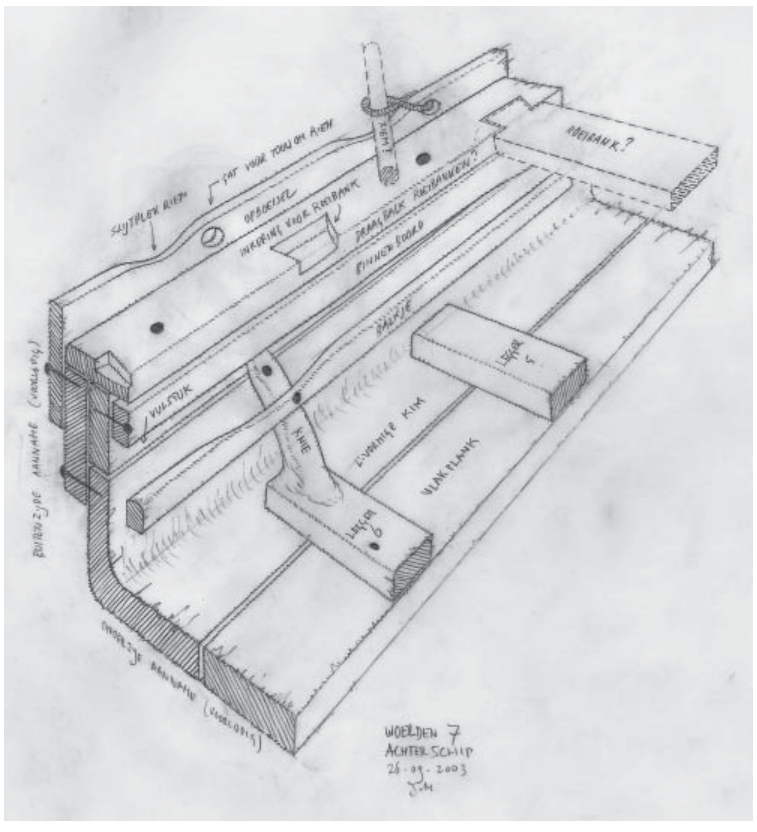

Onder en links*: Details van het stuurboord aan het achterschip van de Woerden 7. Duidelijk zichtbaar zijn de zwaluwstaart-vormige inkepingen voor de roeibanken in de draagbalk op het stuurboord. In het opboeisel zijn gaten voor het touw waarmee de roei-riemen werden bevestigd. Aan de voorzijde van elke gat is het opboeisel uitgesleten door het schuren van de riemen. In de Romeinse Tijd werd vooruit geroeid. Een roeier bezette een bank en een touwgat met bijbehorende riem (ter hoogte van de slijtageplek)*. Tekening: ADC/ROB, Jaap Morel.

Boven*: De archeologen van het Archeologisch Dienstencentrum aan het werk bij de "Woerden 7".*

Woerdense schepenroute

Het Gilde organiseert rondleidingen langs de zes Romeinse schepen in Woerden. Opgeven bij de VVV, telefoon: 0348 414474.

www.woerden.nl

Via www.woerden.nl kan men steeds het laatste nieuws omtrent de "Woerden 7" volgen. Er zijn foto's, verhalen en *live* beelden van de opgraving via de webcams.

Stadsmuseum Woerden

In het Stadsmuseum Woerden staat de maquette van de Zwammerdamboot opgesteld. Op zolder vindt u binnenkort de vondsten uitgestald van de "Woerden 1".

Open Dagen

Vanaf woensdag 22 oktober tot en met zaterdag 25 oktober worden Open Dagen georganiseerd voor het grote publiek. Iedereen kan dan het schip op de Nieuwe Markt in zijn totaliteit komen bewonderen. Er zijn rondleidingen, muziek - het wordt kortom archeologisch genieten.